

«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΓΕΩΠΑΡΚΟΥ ΜΕΤΕΩΡΩΝ-ΠΥΛΗΣ»

Επιτελική Σύνοψη

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Μετεώρων – Πύλης αποτελεί ένα στρατηγικό εργαλείο ανάπτυξης που στοχεύει στη βιώσιμη αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής, με απώτερο σκοπό την ένταξή της στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπαρκών της UNESCO. Το έργο, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων και έργων, αποσκοπεί στη διατήρηση της γεωλογικής κληρονομιάς, την προώθηση του γεωτουρισμού και την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης της τοπικής κοινωνίας και των επισκεπτών.

Το Γεωπαρκο Μετεώρων – Πύλης περιλαμβάνει μοναδικούς γεωλογικούς σχηματισμούς (ενότητα 5.2.2.1), προστατευόμενες περιοχές με πλούσια βιοποικιλότητα (ενότητα 5.2.3), σημεία αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος (ενότητες 5.2.2.2 και 5.2.2.3), καθώς και μια πλούσια άυλη πολιτιστική κληρονομιά που αναδεικνύεται μέσα από τους παραδοσιακούς οικισμούς (ενότητα 5.2.4.6), τα μουσεία (ενότητα 5.2.4.4), τις τοπικές τέχνες (ενότητα 5.2.4.10), και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις (ενότητα 5.2.4.7). Η γαστρονομία και τα παραδοσιακά προϊόντα (ενότητα 5.2.4.9) εντάσσονται στη στρατηγική του γεωτουρισμού (GEOfood), ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Μετεώρων – Πύλης αποτελεί ένα στρατηγικό εργαλείο που αποσκοπεί στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής μέσω της αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού της πλούτου. Βασικός στόχος είναι η ανάδειξη του Γεωπαρκου ως πόλου ανάπτυξης, αξιοποιώντας τους γεωλογικούς γεωτοπούς, τα σημεία περιβαλλοντικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, τους θρησκευτικούς χώρους, τα μουσεία και τις παραδοσιακές τέχνες, όπως αυτά αναλύονται στην ενότητα 5.2.2 και τις υποενότητές της. Η στρατηγική του έργου βασίζεται στη σύνδεση της γεωεκπαίδευσης με τον βιώσιμο τουρισμό και την προώθηση της τοπικής γαστρονομίας (GEOfood), επιδιώκοντας τη δημιουργία ενός μοντέλου ανάπτυξης που σέβεται το περιβάλλον και ενισχύει την τοπική οικονομία.

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων βασίζεται και οργανώνεται γύρω από επτά βασικούς άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι συνδέονται άμεσα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής:

- **Προστασία και διατήρηση των γεωλογικών σχηματισμών και της βιοποικιλότητας** μέσω έργων όπως η προστασία των σπηλαίων και η αποκατάσταση οικοσυστημάτων (ενότητες 5.2.2.1 και 5.2.3).
- **Ανάπτυξη της περιβαλλοντικής συνείδησης** μέσω προγραμμάτων γεωεκπαίδευσης, συνεργασίας με σχολεία και πανεπιστήμια και δημιουργίας ψηφιακού περιεχομένου (ενότητα 5.2.4.5).
- **Προώθηση του βιώσιμου τουρισμού και του γεωτουρισμού** με τη δημιουργία υποδομών, όπως μονοπάτια και κέντρα επισκεπτών (ενότητες 5.2.4.8 και 5.2.2.4).

- **Βελτίωση της προσβασιμότητας** μέσω της ανάπτυξης οδικών δικτύων εξασφαλίζοντας προσβασιμότητα για όλους.
- **Ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και της καινοτομίας** μέσω συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς και εφαρμογής τεχνολογιών για την προστασία του περιβάλλοντος.
- **Υποστήριξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης** με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας στους τομείς της αγροδιατροφής και του τουρισμού.
- **Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της παράδοσης** μέσω της ανάδειξης μνημείων, των τοπικών εθίμων και της οργάνωσης ετήσιων εκδηλώσεων.

Οι βασικοί άξονες της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων εστιάζουν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του οικοτουρισμού, την προσέλκυση επενδύσεων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, μέσα από δράσεις όπως η ανάδειξη των γεωλογικών σχηματισμών και των ιστορικών μνημείων, η ενίσχυση της προσβασιμότητας και η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων, το έργο φιλοδοξεί να μετατρέψει την περιοχή σε έναν ελκυστικό προορισμό τόσο για επισκέπτες όσο και για επενδυτές. Το πλαίσιο αυτό συμπληρώνεται από την προώθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων (GEOFestivals), οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Η υλοποίηση της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων θα οδηγήσει στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής ως τουριστικού προορισμού εμπειρίας και περιπέτειας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής της ταυτότητας, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου της ένταξης στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO.

2.ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Μετεώρων – Πύλης διαμορφώνει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης που στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής μέσω της αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού της πλούτου. Κεντρικός σκοπός του έργου, εκτός από τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνικής συνοχής, είναι να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση του Γεωπαρκού με τα κριτήρια που απαιτούνται για την τελική έγκριση και ένταξή του στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπαρκών της UNESCO, όπως περιγράφεται στην ενότητα 5.2.2. Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Πύλης – Μετεώρων περιλαμβάνει στοχευμένες παρεμβάσεις στους τομείς της γεωλογικής προστασίας, του γεωτουρισμού, της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσω της αναβάθμισης των υποδομών, της βελτίωσης της προσβασιμότητας και της ανάπτυξης εκπαιδευτικών και τουριστικών δραστηριοτήτων, το Γεωπαρκό Μετεώρων – Πύλης θα αναδειχθεί ως πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης και διεθνούς αναγνωρισιμότητας.

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Πύλης – Μετεώρων είναι δομημένη σε διακριτά τμήματα που διαμορφώνουν το στρατηγικό πλαίσιο και τα μέσα υλοποίησης του έργου. Οι βασικοί στόχοι της περιλαμβάνουν την προστασία της γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την ενίσχυση του βιώσιμου τουρισμού και την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας μέσω της προώθησης των τοπικών προϊόντων και της προσέλκυσης επενδύσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αναβάθμιση των υποδομών και τη βελτίωση της προσβασιμότητας, καθώς και στην προώθηση της γεωεκπαίδευσης και της έρευνας. Η ανάλυση SWOT της περιοχής αναδεικνύει τις δυνατότητες ανάπτυξης μέσω της αξιοποίησης των γεωλογικών και πολιτιστικών της πόρων, ενώ παράλληλα εντοπίζει τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη μείωση του πληθυσμού και την ανάγκη βελτίωσης των κοινωνικών υποδομών. Συνολικά, η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Πύλης - Μετεώρων διαμορφώνει ένα συνεκτικό και καινοτόμο μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο βασίζεται στη βιώσιμη αξιοποίηση των πόρων της περιοχής και στη συνεργασία με την τοπική κοινωνία, προωθώντας την οικονομική ευημερία και την περιβαλλοντική προστασία.

Οι άξονες προτεραιότητας εστιάζουν στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος μέσω της βιώσιμης διαχείρισης των πόρων, την προώθηση του οικοτουρισμού και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της επιχειρηματικότητας και της προσέλκυσης επενδύσεων. Επίσης, περιλαμβάνουν τη βελτίωση της προσβασιμότητας, τη δημιουργία κοινωνικών και εκπαιδευτικών υποδομών και την προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας.

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης υπογραμμίζει τη γεωγραφική και δημογραφική ιδιαιτερότητα της περιοχής, με έμφαση στη μείωση του πληθυσμού και την ανάγκη υποστήριξης των ορεινών περιοχών. Επισημαίνονται τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, όπως το χαμηλό ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης. Η SWOT ανάλυση αναδεικνύει τις ευκαιρίες που προσφέρει η γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ενώ ταυτόχρονα

εντοπίζει προκλήσεις όπως η περιορισμένη προσβασιμότητα και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Συνολικά, το σχέδιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων διαμορφώνει μια ολοκληρωμένη στρατηγική που στοχεύει στη δημιουργία μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής περιοχής, με σεβασμό στο περιβάλλον και ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Πύλης - Μετεώρων είναι δομημένη σε διακριτά τμήματα που διαμορφώνουν τη στρατηγική και τα μέσα υλοποίησης του σχεδίου. Η δομή της περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά μέρη:

1. **Σκοπός και Βασικές Αρχές:** Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της διατήρησης της γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και της ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας. Οι βασικές αρχές περιλαμβάνουν τη βιωσιμότητα, τη συμμετοχικότητα, την καινοτομία, τη διασυνδεσιμότητα και την εξωστρέφεια.
2. **Στρατηγικοί Στόχοι και Άξονες Προτεραιότητας:** Η στρατηγική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων εξειδικεύεται σε άξονες προτεραιότητας που περιλαμβάνουν την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής, την ανάπτυξη των υποδομών και της προσβασιμότητας, καθώς και την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
3. **Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης και SWOT:** Η ανάλυση επικεντρώνεται στη γεωγραφική και δημογραφική ταυτότητα της περιοχής, τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του πληθυσμού. Η SWOT ανάλυση εντοπίζει τα πλεονεκτήματα της περιοχής, όπως η γεωλογική της κληρονομιά, και τις προκλήσεις, όπως η περιορισμένη προσβασιμότητα.
4. **Ειδικοί Στόχοι και Μέτρα Υλοποίησης:** Κάθε άξονας προτεραιότητας περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους που υλοποιούνται μέσω συντονισμένων παρεμβάσεων, όπως η αναβάθμιση του οδικού δικτύου, η προώθηση της ανακύκλωσης, η υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων και η εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών.
5. **Αναμενόμενα Αποτελέσματα:** Το σχέδιο αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την αύξηση της απασχόλησης, την ενίσχυση της τουριστικής ελκυστικότητας και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής περιοχής.

Η δομή αυτή διασφαλίζει τη σαφήνεια του σχεδιασμού και τη συνεκτικότητα των παρεμβάσεων, καθιστώντας την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων ένα αποτελεσματικό εργαλείο τοπικής ανάπτυξης.

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής Πύλης - Μετεώρων παρέχει τη βάση για τον καθορισμό των παρεμβάσεων της ΟΧΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, τις εξελίξεις και τις μελλοντικές τάσεις.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από τη μοναδική γεωλογική και πολιτιστική της κληρονομιά, με το Γεωπάρκο Μετεώρων - Πύλης να αποτελεί βασικό αναπτυξιακό πόλο. Παράλληλα, παρατηρείται μείωση του πληθυσμού, ιδίως στις ορεινές κοινότητες, γεγονός που επηρεάζει την τοπική οικονομία και την κοινωνική συνοχή. Το ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι χαμηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο, ενώ η απασχόληση επικεντρώνεται κυρίως στους τομείς του τουρισμού, της αγροδιατροφής και των υπηρεσιών.

Οι κύριες εξελίξεις περιλαμβάνουν τη βελτίωση των οδικών υποδομών και τη σταδιακή ανάπτυξη του οικοτουρισμού, με έμφαση σε φιλικές προς το περιβάλλον δραστηριότητες. Η ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και η προβολή των τοπικών προϊόντων αποτελούν σημαντικά βήματα για την οικονομική αναζωογόνηση της περιοχής. Παράλληλα, αυξάνεται η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και αειφόρου ανάπτυξης.

Οι τάσεις δείχνουν αύξηση της ζήτησης για ποιοτικές τουριστικές εμπειρίες που συνδυάζουν τη φύση και τον πολιτισμό, καθώς και την ανάπτυξη της γεωεκπαίδευσης και της βιωματικής μάθησης. Επιπλέον, η ψηφιακή μετάβαση και η εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών αναμένεται να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα της περιοχής, διευκολύνοντας την προβολή της σε διεθνές επίπεδο.

Η ανάλυση αυτή καθορίζει τη στρατηγική της ΟΧΕ, εστιάζοντας στη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, προσαρμοζόμενη στις σύγχρονες προκλήσεις και ευκαιρίες ανάπτυξης.

Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και η ανάλυση SWOT της περιοχής Πύλης - Μετεώρων ανέδειξαν βασικά προβλήματα και προοπτικές που καθορίζουν τη στρατηγική της ΟΧΕ. Τα συμπεράσματα κατανέμονται σε επιμέρους κατηγορίες που αφορούν τα βασικά χαρακτηριστικά, τις προκλήσεις και τις ανάγκες παρέμβασης.

1. Προβλήματα και Αδυναμίες:

- Μείωση του πληθυσμού, κυρίως στις ορεινές περιοχές, με αρνητικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία και κοινωνική συνοχή.
- Περιορισμένη προσβασιμότητα και ανεπάρκεια του οδικού δικτύου, δυσχεραίνοντας τις μετακινήσεις και την τουριστική ανάπτυξη.
- Χαμηλό ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και περιορισμένη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές και ερευνητικές δομές.
- Ελλείψεις στις κοινωνικές υποδομές και στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.
- Εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον τουρισμό και την αγροδιατροφή, με περιορισμένη διαφοροποίηση της παραγωγής.

2. Δυνατότητες και Προοπτικές:

- Η μοναδική γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής προσφέρει ευκαιρίες για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού και της γεωεκπαίδευσης.

- Η αύξηση της ζήτησης για βιώσιμες και αυθεντικές τουριστικές εμπειρίες ενισχύει την τουριστική δυναμική της περιοχής.
- Οι επενδύσεις σε υποδομές και καινοτόμες τεχνολογίες μπορούν να βελτιώσουν την προσβασιμότητα και να ενισχύσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Η ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και η προβολή των τοπικών προϊόντων αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας.
- Η συνεργασία με ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα προωθεί την καινοτομία και ενισχύει τη γεωεπιστημονική ταυτότητα της περιοχής.

3. Ανάγκες Παρέμβασης:

- Βελτίωση της προσβασιμότητας και αναβάθμιση του οδικού δικτύου για τη βελτίωση της σύνδεσης των οικισμών και την ενίσχυση της τουριστικής κίνησης.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της βελτίωσης των κοινωνικών και πολιτιστικών υποδομών.
- Δημιουργία εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων που προάγουν τη γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.
- Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της ανακύκλωσης με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- Στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΟΧΕ

Το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Γεωπαρκού Πύλης - Μετεώρων ρυθμίζεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από το Ν.4914/22 για τη Διαχείριση του ΕΣΠΑ, τα οποία καθορίζουν τις διαδικασίες και τους όρους για την εφαρμογή της ΟΧΕ, στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αναλυτικότερα:

- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 - Άρθρα 28 - 34 του Καν 1060/21 Κανονισμού Κοινών Διατάξεων
- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής - Άρθρα 3, 9, 10 και 11 Κανονισμού 1058/21 για το ΕΤΠΑ/ΤΣ
- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 - Προοίμιο (23) Κανονισμού 1057/21 για το ΕΚΤ+ - Άρθρο 4.2 Κανονισμού 1057/21 για το ΕΚΤ+
- Άρθρα 25-28 του Ν. 4914/22 για τη Διαχείριση του ΕΣΠΑ
- Εγκύκλιος 124143/21-12-2022

4. ΣΚΟΠΟΣ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΟΧΕ) ΓΕΩΠΑΡΚΟΥ ΠΥΛΗΣ - ΜΕΤΕΩΡΩΝ

Το Ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο (ΟΣΣ) της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης – Μετεώρων, εξειδικεύεται σε αναλυτικό «Σχέδιο Δράσης», με αξιοποίηση του «εργαλείου» της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ). Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ανάπτυξης της περιοχής, με έμφαση στην προστασία της γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

4.1 Σκοπός της ΟΧΕ

Ο βασικός σκοπός της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων είναι η αξιοποίηση του Γεωπάρκου Μετεώρων – Πύλης ως πόλου βιώσιμης ανάπτυξης, συνδυάζοντας την προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και επιχειρηματικότητας. Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων στοχεύει στη διατήρηση της μοναδικής γεωλογικής ταυτότητας της περιοχής, προωθώντας παράλληλα τη συνεργασία με την τοπική κοινωνία και τις επιχειρήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της οικονομικής ευημερίας.

Το **όραμα** της ΟΧΕ για το Γεωπάρκο Μετεώρων – Πύλης είναι να αποτελέσει έναν πρότυπο χώρο γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, που θα συνδυάζει τα παραπάνω και ταυτόχρονα θα προωθεί την γεωεκπαίδευση και θα καλλιεργεί την περιβαλλοντική συνείδηση των κατοίκων και των επισκεπτών συμβάλλοντας στην ευημερία της περιοχής.

4.2 Βασικές Αρχές της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων

- **Βιωσιμότητα:** Προτεραιότητα στη διατήρηση και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών και πρακτικών.
- **Συμμετοχικότητα:** Ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- **Καινοτομία:** Προώθηση της επιστημονικής έρευνας και της καινοτομίας μέσω συνεργασιών με ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα.

- **Διασυνδεσιμότητα:** Ενίσχυση των μεταφορών και της προσβασιμότητας στην περιοχή για τη διευκόλυνση της κινητικότητας κατοίκων και επισκεπτών.
- **Εξωστρέφεια:** Προβολή της περιοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ως πρότυπο γεωλογικού και πολιτιστικού τουρισμού.

4.3 Στρατηγικοί Στόχοι της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων

Με στόχο την ενίσχυση της Βιώσιμης ανάπτυξης και τη δημιουργία ενός ισορροπημένου αναπτυξιακού μοντέλου σε συνδυασμό με την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων δομείται στους παρακάτω Στρατηγικούς Στόχους

1. **Προστασία και διατήρηση της γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς:** Εφαρμογή δράσεων και προγραμμάτων που διασφαλίζουν τη διατήρηση της μοναδικής γεωλογικής και πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής.
2. **Ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού:** Δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών που προάγουν τον οικοτουρισμό, τον εκπαιδευτικό τουρισμό και τον τουρισμό εμπειρίας.
3. **Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας:** Στήριξη της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης με έμφαση στην προώθηση τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.
4. **Προώθηση της γεωεκπαίδευσης:** Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη γεωλογική και πολιτιστική σημασία της περιοχής, σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα.
5. **Βελτίωση της προσβασιμότητας:** Αναβάθμιση του οδικού δικτύου για τη διευκόλυνση της κινητικότητας, με προτεραιότητα στη δημιουργία φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων μετακίνησης, όπως ποδηλατικές διαδρομές και πεζόδρομοι. Η διασύνδεση των γεωτόπων και των πολιτιστικών σημείων ενδιαφέροντος μέσω βιώσιμων μεταφορικών επιλογών ενισχύει την τουριστική ελκυστικότητα και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων.
6. **Διαχείριση περιβαλλοντικών επιπτώσεων:** Υλοποίηση προγραμμάτων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με δράσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων.
7. **Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών:** Εφαρμογή καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων για την προβολή της περιοχής και τη βελτίωση της εμπειρίας των επισκεπτών.

Με την υλοποίηση των παραπάνω στόχων, η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας περιοχής που

σέβεται και διατηρεί τη φυσική και πολιτιστική της κληρονομιά, ενώ παράλληλα δημιουργεί νέες ευκαιρίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία των κατοίκων της.

4.4 Άξονες Προτεραιότητας ΟΧΕ

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων βασίζεται σε στρατηγικούς άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι καθορίζουν τις παρεμβάσεις και τις δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της περιοχής. Οι βασικοί άξονες είναι οι εξής:

1. **Προστασία και Ανάδειξη του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος:** Διασφάλιση της βιωσιμότητας των γεωλογικών σχηματισμών, των ιστορικών μνημείων και της βιοποικιλότητας με ταυτόχρονη προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων.
2. **Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη:** Ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής ως προορισμού οικότουρισμού, πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού, με ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον υποδομών και υπηρεσιών.
3. **Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης:** Προώθηση της τοπικής επιχειρηματικότητας, υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και δημιουργία θέσεων εργασίας, δίνοντας έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες.
4. **Βελτίωση της Κοινωνικής Συνοχής και της Ποιότητας Ζωής:** Ενίσχυση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων και υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων.
5. **Ανάπτυξη Υποδομών και Βελτίωση της Προσβασιμότητας:** Αναβάθμιση του οδικού δικτύου και των υποδομών προσβασιμότητας για τη διευκόλυνση της κινητικότητας κατοίκων και επισκεπτών.
6. **Προώθηση της Έρευνας, της Εκπαίδευσης και της Καινοτομίας:** Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα για τη μελέτη και ανάδειξη της γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.
7. **Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση και Αειφόρος Διαχείριση Αποβλήτων:** Υλοποίηση δράσεων ανακύκλωσης, μείωσης αποβλήτων και προώθησης της ενεργειακής απόδοσης, με στόχο τη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας της περιοχής.

Αναλυτικότερα:

Α.Π.1: Προστασία και Ανάδειξη του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος:

Η προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί κεντρικό άξονα της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων, με στόχο τη διαφύλαξη της μοναδικής γεωλογικής και πολιτιστικής

κληρονομιάς της περιοχής. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προστασία των γεωλογικών σχηματισμών και ιστορικών μνημείων διασφαλίζεται μέσα από συντονισμένες δράσεις και παρεμβάσεις που εστιάζουν στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την αποκατάσταση οικοσυστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στη βελτίωση της προσβασιμότητας σε φυσικά και πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος, ενισχύοντας παράλληλα τη συνειδητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σχετικά με τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος. Η αποκατάσταση και αναβάθμιση φυσικών οικοσυστημάτων και τοπίων περιλαμβάνει έργα υποδομών χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος και δράσεις αποκατάστασης υποβαθμισμένων περιοχών. Τέλος, η προώθηση βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης φυσικών πόρων διασφαλίζεται μέσω της εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών και της υποστήριξης της τοπικής οικονομίας με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και της αειφορίας, διαμορφώνοντας ένα πρότυπο ανάπτυξης που σέβεται και προστατεύει το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής.

Α.Π.2: Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη

Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη αποτελεί βασικό πυλώνα της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Πύλης - Μετεώρων, με στόχο την αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής, διατηρώντας παράλληλα τη φέρουσα ικανότητα του οικοσυστήματος. Η ενίσχυση του οικοτουρισμού και του πολιτιστικού τουρισμού επιτυγχάνεται μέσω της ανάδειξης των γεωλογικών σχηματισμών, των ιστορικών μνημείων και των τοπικών παραδόσεων, προσελκύοντας επισκέπτες που ενδιαφέρονται για αυθεντικές και βιωματικές εμπειρίες. Παράλληλα, δίνεται προτεραιότητα στη δημιουργία υποδομών φιλικών προς το περιβάλλον, όπως οικολογικά καταλύματα, μονοπάτια πεζοπορίας και ποδηλασίας, καθώς και σημεία ενημέρωσης και ερμηνείας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην προβολή της περιοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, μέσω στοχευμένων προωθητικών ενεργειών και συνεργασιών με φορείς τουρισμού και πολιτισμού, ενισχύοντας έτσι την αναγνωρισιμότητα και την ελκυστικότητα του προορισμού. Η στρατηγική αυτή διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, συμβάλλοντας στην οικονομική ευημερία της τοπικής κοινωνίας και στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής.

Α.Π. 3: Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης

Η ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και η ενίσχυση της απασχόλησης αποτελούν βασικούς στόχους της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπαρκού Πύλης - Μετεώρων, εστιάζοντας στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης με σκοπό τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας προωθείται μέσω προγραμμάτων υποστήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κατάρτισης και συμβουλευτικής, ενισχύοντας την καινοτομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην προώθηση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά τους τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά. Η προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής επιτυγχάνεται μέσω της βελτίωσης των υποδομών και της δημιουργίας ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, διαμορφώνοντας τις προϋποθέσεις για βιώσιμη ανάπτυξη και ενίσχυση της οικονομικής ευημερίας της περιοχής.

Α.Π. 4: Βελτίωση της Κοινωνικής Συνοχής και της Ποιότητας Ζωής

Η βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και της ποιότητας ζωής αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Γεωπαρκου Πύλης - Μετεώρων, εστιάζοντας στην ενίσχυση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση αναπτυξιακών πολιτικών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων. Η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και της ισότητας επιτυγχάνεται μέσω προγραμμάτων που στοχεύουν στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και στη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και τη συμμετοχή όλων των ομάδων του πληθυσμού. Παράλληλα, η δημιουργία σύγχρονων κοινωνικών υποδομών, όπως εκπαιδευτικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις, χώρους αναψυχής και κέντρα κοινωνικής φροντίδας, συμβάλλει στη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων, ενισχύοντας την ποιότητα ζωής και τη συνολική ευημερία της περιοχής. Οι παρεμβάσεις αυτές διαμορφώνουν ένα περιβάλλον αλληλεγγύης και συνεργασίας, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Α.Π. 5: Ανάπτυξη Υποδομών και Βελτίωση της Προσβασιμότητας

Η ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών και η βελτίωση της προσβασιμότητας αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης, διευκολύνοντας τη μετακίνηση των κατοίκων και των επισκεπτών και ενισχύοντας τη διασύνδεση μεταξύ των οικισμών και των τουριστικών προορισμών, τη βελτίωση της ασφάλειας, ενώ παράλληλα μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των μεταφορών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες, μέσω της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών και της εξασφάλισης ίσων ευκαιριών για όλους. Παράλληλα, η βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ οικισμών και τουριστικών προορισμών ενισχύει την τουριστική ανάπτυξη και τη συνολική ελκυστικότητα της περιοχής, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε φυσικά και πολιτιστικά αξιοθέατα και ενισχύοντας την τοπική οικονομία. Η υλοποίηση αυτών των παρεμβάσεων διασφαλίζει τη λειτουργικότητα και την ανθεκτικότητα των υποδομών, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ευημερία της περιοχής.

Α.Π. 6: Προώθηση της Έρευνας, της Εκπαίδευσης και της Καινοτομίας

Η προώθηση της έρευνας, της εκπαίδευσης και της καινοτομίας αποτελεί βασικό άξονα ανάπτυξης της περιοχής, στοχεύοντας στη δημιουργία νέων γνώσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς και ενισχύει τη σύνδεση της τοπικής κοινωνίας με την ιστορική και φυσική της ταυτότητα. Η υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας στην περιοχή προωθείται μέσω συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παράλληλα, η εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών στον τομέα του τουρισμού, όπως τα ψηφιακά εργαλεία και οι διαδραστικές εφαρμογές, ενισχύει την εμπειρία των επισκεπτών και βελτιώνει την προβολή της περιοχής σε διεθνές επίπεδο, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός σύγχρονου και ελκυστικού τουριστικού προϊόντος.

Α.Π. 7: Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση και Αειφόρος Διαχείριση Αποβλήτων

Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και η αειφόρος διαχείριση αποβλήτων αποτελούν βασικά στοιχεία της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής Πύλης - Μετεώρων. Η προώθηση της ανακύκλωσης και της μείωσης των αποβλήτων πραγματοποιείται μέσω εκπαιδευτικών δράσεων και προγραμμάτων διαχείρισης απορριμμάτων, ενισχύοντας την υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά. Η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια συμβάλλει στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του αποτυπώματος άνθρακα της περιοχής, ενώ η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για την προστασία του περιβάλλοντος υλοποιείται μέσω εκστρατειών ενημέρωσης και συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα και κοινωνικούς φορείς, προωθώντας τη δημιουργία μιας περιβαλλοντικά υπεύθυνης κοινότητας.

4.5 Ανάλυση Ειδικών Στόχων ΟΧΕ

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Πύλης - Μετεώρων δομείται γύρω από στρατηγικούς άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι εξειδικεύονται σε ειδικούς στόχους με σκοπό την υλοποίηση του αναπτυξιακού οράματος της περιοχής.

Αναλυτικά:

1. Προστασία και Ανάδειξη του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

- ο Ειδικός Στόχος 1.1: Διατήρηση της βιοποικιλότητας και προστασία των γεωλογικών σχηματισμών και ιστορικών μνημείων.
- ο Ειδικός Στόχος 1.2: Αποκατάσταση και αναβάθμιση φυσικών οικοσυστημάτων και τοπίων.
- ο Ειδικός Στόχος 1.3: Προώθηση βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης φυσικών πόρων.

2. Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη

- ο Ειδικός Στόχος 2.1: Ενίσχυση του οικοτουρισμού και του πολιτιστικού τουρισμού.
- ο Ειδικός Στόχος 2.2: Δημιουργία υποδομών φιλικών προς το περιβάλλον.
- ο Ειδικός Στόχος 2.3: Προβολή της περιοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

3. Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης

- ο Ειδικός Στόχος 3.1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης.
- ο Ειδικός Στόχος 3.2: Υποστήριξη των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.

- ο Ειδικός Στόχος 3.3: Προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής.

4. Βελτίωση της Κοινωνικής Συνοχής και της Ποιότητας Ζωής

- ο Ειδικός Στόχος 4.1: Ενίσχυση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων.
- ο Ειδικός Στόχος 4.2: Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και της ισότητας.
- ο Ειδικός Στόχος 4.3: Δημιουργία κοινωνικών υποδομών για τη βελτίωση της καθημερινότητας.

5. Ανάπτυξη Υποδομών και Βελτίωση της Προσβασιμότητας

- ο Ειδικός Στόχος 5.1: Αναβάθμιση του οδικού δικτύου
- ο Ειδικός Στόχος 5.2: Ενίσχυση της προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες.
- ο Ειδικός Στόχος 5.3: Βελτίωση των συνδέσεων μεταξύ οικισμών και τουριστικών προορισμών.

6. Προώθηση της Έρευνας, της Εκπαίδευσης και της Καινοτομίας

- ο Ειδικός Στόχος 6.1: Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά.
- ο Ειδικός Στόχος 6.2: Υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας στην περιοχή.
- ο Ειδικός Στόχος 6.3: Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών στον τομέα του τουρισμού.

7. Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση και Αειφόρος Διαχείριση Αποβλήτων

- ο Ειδικός Στόχος 7.1: Προώθηση της ανακύκλωσης και της μείωσης των αποβλήτων.
- ο Ειδικός Στόχος 7.2: Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια.
- ο Ειδικός Στόχος 7.3: Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για την προστασία του περιβάλλοντος.

4.6 Σύνδεση της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Μετεώρων – Πύλης με τους Άξονες Δράσης των Γεωπάρκων σύμφωνα με την UNESCO

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης έχει σχεδιαστεί ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της UNESCO για την ένταξη στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων (UGGr). Οι Άξονες Προτεραιότητας και οι Ειδικοί Στόχοι της ΟΧΕ ευθυγραμμίζονται με τους άξονες δράσης που απαιτούνται για τα γεωπαρκα, σύμφωνα με την UNESCO.

1. Γεωπαρκα και Εκπαίδευση

Η UNESCO απαιτεί από τα γεωπαρκα να αναπτύσσουν και να διατηρούν εκπαιδευτικά προγράμματα που διαδίδουν τη γνώση για τη γεωλογική, φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Η ΟΧΕ Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης υποστηρίζει αυτή την κατεύθυνση μέσω:

- Άξονας 4: Προώθηση της Γεωεκπαίδευσης – Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συνεργασιών με σχολεία και πανεπιστήμια.
 - ο Ειδικός Στόχος 4.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία και ενήλικες – Δημιουργία διαδραστικών δράσεων για όλες τις ηλικίες.

Ενδεικτικές Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Σχεδιασμός ειδικών προγραμμάτων για μαθητές και πανεπιστημιακούς φοιτητές.
- ✓ Οργάνωση θερινών σχολείων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων για ενήλικους.
- ✓ Εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης τοπικών ξεναγών και οδηγών.

2. Γεωπαρκα και Επιστήμες

Τα γεωπαρκα πρέπει να προάγουν τη γεωλογική έρευνα και να λειτουργούν ως ζωντανά εργαστήρια. Η ΟΧΕ περιλαμβάνει:

- Άξονας 1: Προστασία και Ανάδειξη του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος – Υποστήριξη επιστημονικών ερευνών και συνεργασιών.
 - ο Ειδικός Στόχος 1.3: Συνεργασία με επιστημονικά ιδρύματα – Υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων.

Ενδεικτικές Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Ανάπτυξη κέντρου γεωλογικής έρευνας και τεκμηρίωσης.
- ✓ Συνεργασία με ελληνικά και διεθνή πανεπιστήμια για έρευνα στη γεωποικιλότητα.

- ✓ Εκδηλώσεις παρουσίασης επιστημονικών ευρημάτων στο ευρύ κοινό με κατανοητή γλώσσα.

3. Γεωπάργκα και Τοπικές Συλλογικότητες

Η UNESCO υπογραμμίζει τη σημασία της ενδυνάμωσης των τοπικών κοινωνιών μέσω προγραμμάτων απασχόλησης και βιώσιμης ανάπτυξης. Η ΟΧΕ συμβάλλει με:

- Άξονας 3: Ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας – Ανάπτυξη συνεταιρισμών και τοπικής παραγωγής.
 - ο Ειδικός Στόχος 3.2: Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών – Ενίσχυση της τοπικής παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών.

Ενδεικτικές Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Δημιουργία δικτύου παραγωγών τοπικών προϊόντων.
- ✓ Στήριξη οικοτεχνίας, αγροτουριστικών καταλυμάτων και οικοτουριστικών επιχειρήσεων.
- ✓ Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για ντόπιους παραγωγούς και επιχειρηματίες.

4. Γεωπάργκα και Αειφόρος Ανάπτυξη

Τα γεωπάργκα πρέπει να εφαρμόζουν στρατηγικές αειφόρου ανάπτυξης που προάγουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η ΟΧΕ ανταποκρίνεται μέσω:

- Άξονας 2: Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη – Ενίσχυση του βιώσιμου τουρισμού και ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.
 - ο Ειδικός Στόχος 2.1: Δημιουργία και προώθηση οικοτουριστικών και γεωτουριστικών διαδρομών – Ενίσχυση του βιώσιμου τουρισμού μέσω μονοπατιών και γεωδιαδρομών.

Ενδεικτικές Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Ανάπτυξη ολοκληρωμένου δικτύου μονοπατιών και πεζοπορικών διαδρομών.
- ✓ Οργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης τοπικών πληθυσμών για ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς.
- ✓ Προώθηση πρακτικών αειφορίας στις τοπικές επιχειρήσεις τουρισμού.
- ✓ Προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τον τοπικό πληθυσμό και τους επισκέπτες.

Συμπεράσματα

Η ΟΧΕ Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης ευθυγραμμίζεται πλήρως με τους άξονες δράσης των γεωπάρκων της UNESCO, και δημιουργεί ένα δυναμικό πλαίσιο δράσεων που διασφαλίζει τη συμμόρφωση του Γεωπάρκου με τα διεθνή πρότυπα της UNESCO και την επιτυχή του ένταξη στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων καθώς:

- Προάγει την εκπαίδευση και τη γεωεπιστημονική έρευνα μέσω στοχευμένων δράσεων.
- Υποστηρίζει την τοπική ανάπτυξη και τις τοπικές συλλογικότητες μέσω οικοτουριστικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.
- Εφαρμόζει στρατηγικές αειφόρου ανάπτυξης, συμβάλλοντας στη βιώσιμη διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

4.7 Σύνδεση της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Μετεώρων – Πύλης με τις Απαιτήσεις της UNESCO

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης έχει σχεδιαστεί ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της UNESCO για την ένταξη στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων (UGGr). Οι Άξονες Προτεραιότητας και οι Ειδικοί Στόχοι της ΟΧΕ Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης ευθυγραμμίζονται με τις συστάσεις της UNESCO και τις Επιχειρησιακές Κατευθυντήριες Γραμμές του UGGr, οι οποίες περιλαμβάνουν:

1. Δημοσιότητα και Προβολή του Γεωπάρκου. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της UNESCO, η προβολή και η αναγνωρισιμότητα του Γεωπάρκου πρέπει να ενισχυθούν μέσω μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής branding και επικοινωνίας. Οι άξονες προτεραιότητας της ΟΧΕ που σχετίζονται με αυτήν την ανάγκη περιλαμβάνουν:

- Άξονας 2: Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη – Προβλέπει την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής branding του Γεωπάρκου και ενίσχυση της τουριστικής ταυτότητας μέσω ψηφιακών και φυσικών σημείων πληροφόρησης.
 - Ειδικός Στόχος 2.3: Προβολή της περιοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο – Περιλαμβάνει την προώθηση του Γεωπάρκου σε βασικές αγορές μέσω συνεργασιών με διεθνή δίκτυα, μουσεία και πολιτιστικά ιδρύματα.

Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Αναβάθμιση του ψηφιακού κέντρου στην Καλαμπάκα ως κεντρικό σημείο πληροφόρησης.
- ✓ Ανάπτυξη υλικού πληροφόρησης (φυλλάδια, σήμανση, branding).

- ✓ Προβολή του γεωπάρκου σε βασικά μουσεία και εγκαταστάσεις τουριστικού ενδιαφέροντος.

2. Γεωλογική Ερμηνεία και Εκπαίδευση. Η UNESCO δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη μιας σαφούς γεωλογικής αφήγησης που θα παρουσιάζει τη γεωλογική εξέλιξη του Γεωπάρκου. Η ΟΧΕ υποστηρίζει αυτόν τον στόχο μέσα από τους παρακάτω άξονες:

Άξονας 4: Προώθηση της Γεωεκπαίδευσης – Εστιάζει στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εργαλείων που καθιστούν τη γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά προσβάσιμη σε διαφορετικά ακροατήρια.

- Ειδικός Στόχος 6.1: Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη γεωλογική και πολιτιστική κληρονομιά – Περιλαμβάνει τη συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα για τη δημιουργία θεματικών μαθημάτων και την εκπαίδευση τοπικών ξεναγών.

Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Ανάπτυξη νέων ερμηνευτικών διαδρομών με βάση γεωλογικά στοιχεία.
- ✓ Σχεδιασμός και διάθεση εκπαιδευτικών πακέτων για σχολεία και τουριστικές ομάδες.
- ✓ Οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τοπικούς ξεναγούς σχετικά με τη γεωλογική ιστορία των Μετεώρων.
- ✓ Ενίσχυση του Γεωλογικού Μουσείου Καστρακίου με νέα εκθέματα και ψηφιακό περιεχόμενο.

3. Ανάπτυξη Γεωτουρισμού. Η UNESCO προτείνει μια συνεκτική στρατηγική για τον γεωτουρισμό, η οποία να αντιμετωπίζει το Γεωπάρκο ως ενιαίο τουριστικό προορισμό. Η ΟΧΕ έχει διαμορφώσει τη στρατηγική της ώστε να ανταποκρίνεται σε αυτή την ανάγκη μέσα από τους εξής άξονες:

Άξονας 2: Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη – Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και την προβολή του Γεωπάρκου ως προορισμού εμπειρίας.

- Ειδικός Στόχος 2.1: Ενίσχυση του οικοτουρισμού και του πολιτιστικού τουρισμού – Περιλαμβάνει τη δημιουργία περιηγητικών διαδρομών που αναδεικνύουν τη γεωλογική, φυσική και πολιτιστική κληρονομιά.

Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Σχεδιασμός και προώθηση ενιαίου τουριστικού χάρτη για το Γεωπάρκο.
- ✓ Δημιουργία ενιαίου δικτύου πεζοπορικών μονοπατιών με τη σήμανση του γεωπάρκου.
- ✓ Ανάπτυξη διαδρομών για ειδικές μορφές τουρισμού (αναρρίχηση, ορεινή ποδηλασία, περιπατητικός τουρισμός).
- ✓ Εναρμόνιση των τουριστικών στρατηγικών με άλλα γεωπάρκα της Ελλάδας για κοινή προβολή και διοργάνωση εκδηλώσεων.

4. Προστασία και Διαχείριση Περιβάλλοντος. Η UNESCO θέτει ως βασικό κριτήριο τη βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος και τη διατήρηση των γεωλογικών σχηματισμών. Στην ΟΧΕ, η περιβαλλοντική διαχείριση ενσωματώνεται ως κεντρικός πυλώνας της στρατηγικής:

Άξονας 1: Προστασία και Ανάδειξη του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος – Στοχεύει στη διατήρηση της γεωλογικής και οικολογικής ακεραιότητας της περιοχής.

- ο Ειδικός Στόχος 1.1: Διατήρηση της βιοποικιλότητας και προστασία των γεωλογικών σχηματισμών – Προβλέπει μέτρα προστασίας και συντήρησης των γεωτόπων του Γεωπάρκου.

Ενδεικτικές Δράσεις Υλοποίησης:

- ✓ Εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και αποκατάστασης φυσικών τοπίων.
- ✓ Καθορισμός ζωνών προστασίας και περιοχών περιορισμένης πρόσβασης.
- ✓ Συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα διαχείρισης γεωλογικών τοπίων.
- ✓ Προώθηση της ανακύκλωσης και εφαρμογή αειφόρων πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων.

Συμπεράσματα

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Γεωπάρκου Μετεώρων - Πύλης ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της UNESCO για την αναγνώριση ως Παγκόσμιο Γεωπαρκο, και διαμορφώνει ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικών δράσεων που διασφαλίζουν την επιτυχή ένταξη του Γεωπάρκου στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO καθώς:

- Επικεντρώνεται στην προβολή και την αναγνωρισιμότητα του Γεωπάρκου μέσω στοχευμένων ενεργειών επικοινωνίας και branding.
- Αναπτύσσει δομημένες δράσεις γεωλογικής ερμηνείας και εκπαίδευσης.
- Ενισχύει τον γεωτουρισμό μέσα από στρατηγικές διαδρομές και ολοκληρωμένες τουριστικές υποδομές.
- Εφαρμόζει πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος και διαχείρισης των γεωλογικών σχηματισμών.
- Η ΟΧΕ διαμορφώνει ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικών δράσεων που διασφαλίζουν την επιτυχή ένταξη του Γεωπάρκου στο Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO.